საქართველოს სოც.-ფედერალისტთა სარევოლიუციო პარტია
ცენ. მთავარ კომიტეტის ორგანო.

შაბათი მაისი 7
1921 წ.

ფასი 100 მანეთი

სოციალისტ-ფედერალისტი

რედაქციის მისამართი:
დამფუძნებელი კრების ქ. № 6
ტელეფონი 12—29

მოქალაქენო! ახლოვდება ეროვნულ ზეიმის დღე!
ემზადეთ 26 მაისისთვის

ღრმად დამწუხრებულნი და უდროოდ გაუბედურებულნი დედ-მამა ალექსანდრა ანდრიას ასული და ივანე ნიკოლოზის ძე სვანიძენი ამით აუწყებენ ნათესავებს და ნაცნობებს, რომ ამა წლის მარტის 13-ს ავჭალის გზაზე ტრაგიკულად დაღუპულ შოფერ სტუდენტ

დათიკოს (დავითის) ივანეს ძე სვანიძის

სულის მოსახსენებლად შაბათს, მაისის შვიდს დიდუბის ეკლესიის ტაძარში გადახდილი იქნეს—ორმოცი დღის წირვა და პანაშვიდი წირვა დაიწყობა 10 საათზე მხოლოდ პანაშვიდი 12 ს. 939

ღრმად დამწუხრებულნი და ხინო ივანეს ასული და არჩილ იაგორის ძე გოზალოვები ქალის ლიდათი აუწყებენ ნათესავთ და ნაცნობთ რომ მათი საყვარელი ძმის

დათიკო სვანიძეს

სულის მოსახსენებლად ორმოცი დღის წირვა და პანაშვიდი გადახდილ იქნება შაბათს, მაისის 7-ს დიდუბის ეკლესიაში. წირვა დაიწყება 10 ს. პანაშვიდი 12 საათზე. 939

ოლღა ივანეს ასული და სერგო პეტრეს ძე იედიაშ ძენი შვილით ვანიკოთი აუწყებენ ნათესავთ და ნაცნობთ, რომ ორმოცი დღის წირვა და პანაშვიდი მათი საყვარელი ძმის

დათიკო სვანიძეს

სულის მოსახსენებლად გადახდილ იქნება მაისის 7 დიდუბის ეკლესიაში. წირვის დასაწყისი 10 საათზე პანაშვიდი 2 საათზე. 939

გულდამწუხრებული დედა, ძალთა ალექსის ასული, შვილები: ანდრია, ალექსი თამარი და ვარო თოფაძეები აუწყებენ თავის ნათესავებს და ამხანაგებს, რომ მძიმე ავადმყოფობის შემდეგ გარდაიცვალა მაისის 5 ს მეორე გიმნაზიის მე 4 კლასის მოწაფე

კოლია (ნიკოლოზ) ლაზარეს ძე თოფაძე

დასაფლავება მოხდება შაბათს, დილის 10 ს. მაისის 7 წმ. ნინოს სასაფლაოზე პანაშვიდი საღამოს 7 საათზე 642

ბიძები: გიორგი მეუღლე მარიამ ზაქრიკას ასული, ივანე მეუღლე ვერა თედორის ასულით ვასო მეუღლე ალექსანდრა ხოსროს ასულით ანდრიას ძე თოფაძეები აუწყებენ ნათესავებს და ამხანაგებს რომ მაისის 5-ს დილით მძიმე ავადმყოფობის შემდეგ გარდაიცვალა დაუვიწყარი ძმისწული მეორე გიმნაზიის მე 4 კლასის მოწაფე

კოლია (ნიკოლოზი) ლაზარეს ძე თოფაძე

დასაფლავება მოხდება შაბათს, მაისის 7-ს დილის 10 საათზე წმ. ნინოს სასაფლაოზე. 942

დიდათ დამწუხრებულნი შვილები: ზაქარია, ივანე სულთანიშვილები, ნინო ალნიაშვილის, ძმები: მღ. ივანე, დავითი, და ეკატერინე თუმანიშვილები აუწყებენ ნათესავთ და ნაცნობთ, რომ ორმოცი დღის წირვა და პანაშვიდი გადახდილ იქნება ნიკოლოზის ეკლესიაში კვირას, მაისის 8-ს დილის 10 საათზე პირველების ძვირფასი დედის და მეორეების დის

ეფემია მიხეილის ასული სულთანიშვილის

სულის მოსახსენებლად. 944

მუდამ მწუხარებაში მყოფი მეუღლე ფუნდუ შვილებით აუწყებს ნათესავთ, ნაცნობთ და მეგობრებს, რომ კვირას, მაისის 8-ს შუადღის 12 საათზე კუკიის (წმ. ნინოს) სასაფლაოზე ორი წლის თავზე დანიშნულია სამოქალაქო პანაშვიდი უდროოდ დაკარგულ დაუვიწყარ

რაფიელ ალექსის ძე ჩიხლაძის

პატივსაცემლად და მოსაგონებლად 26

კვირას, მაისის 8, ვერის წმ. ნიკოლოზის ეკლესიაში გადახდილ იქნება ორმოცი დღის პანაშვიდი საყვარელი შვილის და ძმის სახელმწიფო უნივერსიტეტის სამეურნეო ფაკულტეტის სტუდენტ

გაბრიელ გიორგის ძე გეხტმანის

სულის მოსახსენებლად, რასაც აუწყებენ ნათესავთ და მეგობართ განსვენებულის დედ-მამა და ძმა. პანაშვიდი დასაწყისი 2 საათზე. 943.

იუსტიციის სახალხო კომისარიატის

დასჯა-გასწორების განყოფილებასთან არსდება რესპუბლიკის გამასწორებელ სახლების საადმინისტრაციო თანამდებობათათვის კანდიდატების მოსამზადებლად

სამ კვირიანი კურსები 12 მაისიდან

ლექციები გაიმართება საღამოობით სასამართლოს შენობაში (სასამართლოს ქუჩა № 32) მსურველთა ჩაწერა კურსებზე შეიძლება ყოველ დღე დასჯა-გასწორების განყოფილებაში დილის 10 საათიდან 2 საათამდე. 24

ექიმი

ნ. ა. არუთინოვი

სპეციალურად სიფილისი (914 წ 606 სქესობრივი უძლურება, ვენერიული ხუხუნათი და შედეგები.

ახალი ბებუთოვის ქ. 5, ცეცხლის მქრობელ რაზმის ახლო. ავადმყოფების მიღება 10—2 და 5—7 საათ. 946

ძველი რეცეპტი

ამიერ-კავკასიის ერთა განწყობილება, მათი ერთი-ერთ შორისი სოლიდარობის საკითხი რევოლიუციის პირველ დღიდან პრაქტიკულ პოლიტიკის საკითხად არის და [illegible] ამიერკავკასიური აზროვნება დღესაც ამ საკითხის მოგვარებას უნდება. არ შეიძლება იმის თქმა რომ საკითხი ადვილად გადასაწყვეტი იყვეს. და არც ის რეცეპტია უებარი, რომელსაც ზოგიერთები ჰბედავენ მაგ. კლასობრივ გაერთიანების სფეროში. ეროვნული საკითხის ასე გამარტივება, და საკითხის სხვა სფეროში გადატანა საკითხის მოვლას უფრო ჰგავს, ვიდრე დაინტერესებას და გადაწყვეტას. თანაც ეს ძველი მარქსისტული გზა არის, რომელიც არა ერთხელ დამარცხდა განხორციელების ცდის პროცესში.

ერთხელ და საბოლოდ უნდა მიღებულ იქნას დებულება, რომ ეროვნული და კლასობრივი დასაბამი სხვა და სხვა ხასიათისანი არიან, და თავის ისტორიულ განვითარებაში არც ხვდებიან ერთმანეთს. იად რომ ვინც შეეცდება ეროვნულ საკითხის გადაწყვეტას კლასობრივი თვალსაზრისით, ის მიზანს ვერ მიაღწევს. და თუ ეროვნული საკითხის გადაწყვეტა ამა თუ იმ პოლიტიკურ წრეს თუ მმართველობას გულწრფელად სურს, მან უნდა თავი დაანებოს გახუნებულ ფორმულებს და სინამდვილესთან რეალური გადაწყვეტილებებით უნდა მივიდეს. აი, ჩემ წინ „Красный воин“-ის ნომერია. წერილია სოც. გრანიტოვის, შემდეგ თემაზე: „ეროვნული შუღლი და კლასიური ერთიანობა ამიერკავკასიაში“. წერილი შაბლონურია. და უეჭველად ის გამოსავალი, რომელზედაც მიგვითითებს წერილის ავტორი, არავითარ ახალს მომენტს არ შეიცავს. საკითხის გადასაწყვეტად სულაც არ არის საკმარისი ძველ მთავრობათა პოლიტიკის ძაგება. არც თუ განყენებულ ძმობის და ერთასწორობის ქადაგებით ამოიწურება ჩვენს წინაშე გადაშლილ მოვლენის მთელი სიმძაფრე. სათვალეების გამოცვლა არის საჭირო, და ანგარიშის გაწევაც სულ სხვა გვარი, ვიდრე დღეს ჰხდება. მოქ. გრანიტოვების ოპტიმიზმი კი, რომ „ეხლა, საბჭოთა წყობილების დამყარებით ამიერ-კავკასიის რესპუბლიკებში, ძირიანად იცვლება საერთაშორისო განწყობილების ფორმა და შინაარსი“-ო, უსათუოდ სულ მალე გაქრება, თუ ეს ოპტიმიზმი გამოწვეულია მართლა ეროვნულ საქმეთა მოგვარების რწმენით. ჩვენი სინამდვილე სულ სხვას გვეუბნება. ეროვნული საკითხი ამიერ-კავკასიაში და კერძოდ საქართველოში თან და თან ჰშორდება სასურველ მდგომარეობას, რკინის გზების გაერთიანება, რუსულ ენის გაბატონების წადილი, საზღვრების მოშლა, ფულის თავისუფალი ტრიალი და სხ.. თუ ვისმეს ჰგონია საკითხის მოგვარება, რასაკვირველია ძალიან სცდება.

მაშინ ძველად უფრო მოგვარებული ყოფილა ეროვნული საკითხი, რევოლიუციამდე. ერთა გაერთიანება მაშინ იყო. და რაც იყო, ის აღარ უნდა იყვეს. პოლიტიკა თუ გულ-ახდილობის გზას ვერ დაადგება, სამაგიეროდ ეროვნული საკითხის გადაჭრა ვერ მოითმენს დაფარულობას. აქ ყოველ სიტყვას საქმე უნდა, ყოველ დაპირებას შესრულება, და რაც უმთავრესია, ეროვნულ საკითხთან ფრთხილი მისვლაა საჭირო, სერიოზული მომზადება და გულ-წრფელი დაინტერესება.

ერის სახელმწიფოებრივი ცხოვრება, მთლიანობა და დამოუკიდებლობა სულ სხვას მოითხოვს, და მოქ. გრანიტოვებს, იმდენად, რამდენადაც დღეს-დღეობით ისინი არიან საქმის მესვეურნი ეკალებათ ამ დიდ საქმის წინაშე დიდი დაფიქრება, სიფრთხილე და პასუხისმგებლობის გათვალისწინება. გადაჰხედეთ ცხოვრებას. ნუ თუ ცოტა გაკვეთილები მიეცა კაცობრიობას? ნუ თუ კიდევ დარჩა ვინმე იმ დიდი ამბების უნახავი, რომელნიც ერთა ბრძოლის სახით იშლება? ნუ თუ ფაქტთა ურიცხვი გროვა არ არის საკმარისი იმის ცხად-საყოფად, რომ ეროვნული მომენტი დღეს უფრო მძლავრად იშლება, ვიდრე კლასობრივი; და რომ ამ უკანასკნელის მოწესრიგების საშუალებაც კი არ იქნება, თუ ეროვნული საკითხი არ გადიჭრა რადიკალურად.

და საბჭოთა რუსეთი, რომელიც ასე რადიკალურად სცდილობს მთელი ქვეყნის გარდაქმნას, რომელიც ეროვნულ ლოზუნგებითაც გამოდის და დეკლარაციულად ერთა სრულ დამოუკიდებლობის პრინციპს აღიარებს, პრაქტიკულადაც მოვალეა ახალი გზები გამოსძებნოს ამ ერთა წმიდა მოთხოვნილებების დასაკმაყოფილებლად, მოვალეა საქმით ხელი შეუწყოს ნამდვილ ეროვნულ სახელმწიფოების შექმნა-განმტკიცებას, ერის სუვერენიტეტის სავსებით დაცვას, და სწორედ ეს იქნება ნამდვილ „ძმობის და სოლიდარობის“ ყველაზე მტკიცე საფუძველი, საერთაშორისო რევოლიუციის გამარჯვების მთავარი საწინდარიც აქ იფარება.

ახალი ქვეყნისკენ მივდივართ. ახალ საზოგადოებრივ და საერთაშორისო განწყობილებათა სახელით უნდა უკუგდებულ იქმნეს ძველი გზები. ერებს უნდა მიეცეთ თავისუფალ სახელმწიფოებრივ არსებობის საშუალება, და ამიერ-კავკასიის ერთა საკითხსაც სასურველად მხოლოდ ეს ნაბიჯი გადასწყვეტს.

ვახტანგ კოტეტიშვილი.

ბ ა თ ო მ ი

მობილიზაცია საბერძნეთში.

ბათომი, 2—5. (დეპეშით). მეფეს დეკრეტით საბერძნეთში გაწვეულნი არიან: 1913, 14 და 15 წლ. სათათარიგო ჯარისკაცნი. მეფემ გამოაცხადა, რომ ეს ზომა საჭიროა ახლო აღმოსავლეთის დასაწყნარებლად.

საქართველოსთვის პურის დამზადება ჩრდილო-კავკასიაში

სახალხო სასურსათო კომისრის მოადგილე ამხ. ეოქომაიშვილმა გრუზკავროსტის თანამშრომელს საუბარში გამოცნო შედეგები იმ მივლინებისა, რომელიც ჰქონდა სახალხო სასურსათო კომისარიატში მაისის საქ. საქართველოსათვის ჩრდილოეთ-კავკასიაში პურის დამზადების შესახებ. თათბირზე გამოირკვა, რომ ფრონტის სასურსათო კომიტეტის გამგე ამხ. ბელენკი შეჰპირდა დახმარებას პურის დამზადების საქმეში რკინის გზის მუშებისა და ზოგიერთ წარმოებისათვის, რომელთაც მაღალფასიანი ხასიათი აქვს, როგორც მაგალითად, შავი ქვის და ქვა-ნახშირის მადნეულები. ამ კატეგორიის მუშებს დაიკმაყოფილებენ იმ რიგიდან, რომელიც მიცემული აქვს ამხ. ბელენკის მოსკოვიდან 400 ათასი ფუთისა.

რაც შეეხება კავკავში სიმინდის დამზადებას, იგი სწარმოებს უკვე. მაგრამ საქართველოს სამხედრო გზაზე ტრანსპორტის უქონლობა რამდენიმეთ აბრკოლებს სიმინდის გადმოზიდვას ტფილისში. ახლო მომავალში განზრახულია კავკავში სპეციალური სამარშრუტო შემადგენლობის გაგზავნა, რომელიც მოიტანს 30000 ფუთ სიმინდს. სულ დამზადებულ იქნება 100000 ფუთი სიმინდი, ამხ. ეოქომაიშვილმა აღნიშნა აგრეთვე, რომ თვით პურის დამზადებას შეუდგნენ თვით საქართველოში, ასე მაგალითად, ქართლში დამზადებულია 10,000 ფუთი ხორბალი.

ამ ქამად სთქვა ამხ. ეოქომაიშვილმა, მუშების და მოსამსახურეთა პურის მომარაგების საქმეში მოიდა გასდაცემა და შესაძლებელი გახდა დაზარიგებულ პურის ლირსებს თანდათანი გაუმჯობესობა.

მაისობა რუსეთში

მოსკოვში.

3—5. (როსტა) რუსეთი სწავლობს ახალ ცხოვრებას; ახალ მუშაობას, ახალ დღესასწაულს. დასვენების ფორმა, როგორც შრომის ფორმა გადმოგვცემს სოციალურ წყობილების სახეს. კომუნისტურ ქვეყანაში დღესასწაული უნდა იყვეს ჯერ კომუნისტური, ზოგადი, შეუღებული საკუთარი ფერის გარეშე, უნდა მოჰქონდეს ფხიზელი, ხმიანი მხატრული სულიერი განწყობილება. რევოლუციის ოთხი წლის განმავლობაში, ყოველ ახალ დღესასწაულით ჩვენ ვხედავთ საზოგადოებრივი კომუნისტურ ფორმასთან დაახლოვებას. 1921 წლის პირველი მაისი მოსკოვში არის ნათელი გამომხატველი მიღწეულ გამარჯვებისა. სახლგარ-გარეთ, კაპიტალისტურ ქვეყნებში, 1 მაისის დღე ისახება ბრძოლის და ყოველ ღონისძიებით მუშაობით, ვეფხის სისხლიან-გასვლათა სადემონსტრაციო დღეთ. ამიტომ შრომის ზეიმს აქვს იქ მკაცრი და ზოგჯერ ტრაღიკული ხასიათი. ახლოდ საბჭოთა რესპუბლიკა პირველად ამ წელში ხვდება დღესასწაულს 1-ლი მაისის, როგორც შრომის უქმე და შრომის ზეიმი. აქ იყო ღიმილი და სიცილი. ყველაზე წინ—ბავშვები, რომელთაც თვით ბუნებამ მისცა პირველი ადგილი ქუჩაში სიცოცხლის დღესასწაულისა. შეიზღუდველ კედლებიდამ სახლებისა, ფაბრიკებისა და კანცელარიებისა გამოცვივდნენ ყველანი ცის-ქვეშ, რომ დაეწაფონ ჰაერს და მიეშურონ ბაღებს. ყველგან მოედნებზე მიჰქონდათ სამგზავრო ტრამვაები, სამგზავრო საბარგო ავტომობილები. ავტომობილები, ავიაციის და მხიარულების ბალღი. ყმაწვილები იქცევა მიუწვდენელ საბარგო ავტომობილი მასზე დაზგაზე. გაზეთების დროის საიუბილეო მახვილი მუზეუმის და ყოველმხრივ აფრიალებს ამაყად ჩამოშვებულ ფერადი ცლეების საპირველ მაისო ლოზუნგებით.

ამხანაგური და ხალხური დღესასწაული ჰქონდა ყოველ ახლიდან მეორე მოედნის საზეიმო მთავრი სახიობოს ყვავილ-ბაღით. დღევანდელი ქვეყნის საზოგადოებიში ლიტერატურის დღესასწაული და მრავალი ბავშვის გარე ახალგაზრდობის ხალხურ თამაშობებს. დღესასწაულის სანახაობა საზოგადოებრივ გრძნობებს იქცევს იუმორის რიგი თავისუფალ ემიგრანტებისა.

თეატრის მოედან გაქვანებული ხალხით, პროლეტარიატის ხოროს გამოსვლის სოლისტი. მოედანი ლაპარაკობდა ახალი მომღერალი. რადგანაც გამოიყენა მუშათა კავშირის წარმომადგენლები და სხვა და სხვა ლოზუნგის გამოსახულებით. ყველა დეკორაციები შემკულია ლოზუნგებით და დიაგრამებით.

ყველა თეატრებში და დარბაზებში მოწყობილია კონცერტები და წარმოდგენები. დღისით ბავშვებისათვის წარმოდგენილ იქნა საგანგებო პიესები. აკვარიუმში საბავშო წარმოდგენაზე ხვდებოდა 5,000 ბავშვი. მოედნებზე წარმოდგენილ იქნა მრავალი წარმოდგენები და კონცერტები. პრესნას რაიონში დღესასწაულში მონაწილეობა მიიღო 15,000 კაცმა. ზეიმი გაგრძელდა შუა ღამემდის. ჯგუფ-ჯგუფები ათრობდა ხალხის ცოცხალი მასსა ბულვარებზე და მოედნებზე. ხალხი აღგზნებული, მღელვარე, რომელიც ნათლად ითვისებს და ასახიერებს გამოსვლას და ხათელ ლოზუნგებს, კარიკატურებს გობელენებს ეკრანზე.

არხანგელსკში.

4—5. პირველ მაისის დღესასწაული არხანგელსკში დაიწყო შრომის გმირთა პატივისცემით. ზეიმი დაიწყო ადგილობრივ ორგანიზაციის საზეიმო სხდომით. შემდეგ ქალაქში მოწყობილ იქმნა მიტინგები და კონცერტები.

გომელში.

3—5. 1-ლი მაისის დღეს გადაწყვეტილ იქმნა, რათა ეპატიოს ყოველივე ისევ ქარხანაში სომუშავეთა მუშებს, რომლებმაც წვრილი დახაშმულით დაარღვიეს შრომის დისციპლინა.

ეკატერინბურგში.

3—5. პირველ ღია ცის ქვეშ კინემატოგრაფი იყო გამართული, ეკრანზე აჩვენებდნენ პროლეტარიატის ცხოვრების სურათებს. ეკატერინოვურგის 15 დიდს ქარხანაში გაიმართა საპატივცემო დაჯილდოვება შრომის გმირებისა. რომელნიც უმთავრესად დიდი ხნით მუშაობდნენ შეუცვლელად.

ორიოლში.

3—5. პირველი მაისს სასწავლებლებში თვალსაჩინოთ ჩაიარა საბავშვო სანახაობებმა. ქალაქმა ზეიმით იდღესასწაულა შრომის გმირთა პატივისცემა.

კიევში.

3—6. პირველ მაისის დღესასწაული განსაკუთრებული ზეიმით იყო მოწყობილი. ფართოდ იყო გამომუშავებული საბავშვო დღესასწაულის პროგრამა. მრავალი წარმოდგენა დაიდგა. ღია მოედნებში დნეპრზე გაიმართა სეირნობა მუშებისათვის.

ტფილისის ქრონიკა

ქალაქის რევკომში.

რადგანაც ქალაქის საავადმყოფოები ყველა პაციენტისათვის უფასო უნდა გახდნენ, ამის გამო ქალაქის რევკომმა წინადადება მისცა ქალაქის სოციალურ უზრუნველყოფის განყოფილებას, რათა იგი ბუძდგომლობით ესწულიყო სოციალურ უზრუნველყოფის სახალხო კომისარიატში, იმ არსებულ წესის გაუქმების შესახებ, რომლითაც ქალაქის საავადმყოფოში არ იღებდნენ ავადმყოფს მანამდის, სანამ ის წინდაწინ არ გადიხდიდა საავადმყოფოში წოლის ფასს.

სამოქალაქო მდგომარეობის აქტების ჩაწერა.

დაიწყო მოქმედება სამოქალაქო მდგომარეობის აქტების ჩაწერის მთავარი სახაზინოს სექციამ (პლეხანოვის პროსპ. № 113). ამ სექციას დაქვემდებარებული აქვს მე-9, 10 და 11 კომისარიატები ცხოვრების მოქალაქეთა მიერ ხელოქმედი სამოქალაქო მდგომარეობის აქტების ჩაწერა. პროვინციაში, სამაზრო და სათემო რევკომებთან უკვე იწყებენ ადგილობრივ სამოქალაქო მდგომარეობის აქტების ჩაწერის მოწყობას.

ხათუნის მახაზია.

ექსპლოატაციის უფროსმა წინადადებით მიმართა ყველა სადგურის უფროსებს არავითარ შემთხვევაში არ დაიჭირონ მიღება და დაბინავება ხათუნის მასალისა, რადგანაც მას გადაზავნის შეკვეთას შესაძლებელი გამოუსადეგარებელი შედეგები მოჰყვეს.

კომუნალურ მეურნეობის მუშათა მისალმება.

„საქართველოს რევკომს“. ცხლებან გახსნილი კომუნალური მეურნეობის მუშათა კონფერენცია უგზავნის თავის თბილ სალამს საბჭოთა საქართველოს უმაღლეს ორგანოს რევკომს და ღრმა კმაყოფილების გრძნობით სდგას რესპუბლიკის საქმეთა მომავალ მუშაობის ფართოეთ გაშლილ პერსპექტივების წინაშე, იგი პატიოსნად შეასრულებს მასზედ დაკისრებულ მოვალეობას მტკიცე შეგნებით, რომ აღმშენებლობის გზა, ძლიერ ორგანიზაციის შექმნის გზა გაჭედილია ჩვენ მიერ და სავსებით ჩვენზე დამოკიდებული ჩვენი თავისუფლება და ბედნიერება. გაუმარჯოს ახალგაზრდა საბჭოთა საქართველოს ბელადებს. გაუმარჯოს ყველა ქვეყნის პროლეტარიებს, რომელმაც შეარყიეს დამპალი მთელი მსოფლიო. გაუმარჯოს მესამე ინტერნაციონალს.

ბოტანიკური ბაღი.

ტფილისის ბოტანიკური ბაღის აპრილის და მაისის სამეურნეო ხარჯებისათვის გადადებულია 7,500,000 მანეთი.

პოლიტეხნიკურ ინსტიტუტში.

გამოცდა ყველა ფაკულტეტზე დაიწყება მაისის 9-დან. საინჟ.-მექან. ფაკულტეტის დოცენტი ა. ნ. ბაბოვი გაიგზავნა მილინებში ამიერ კავკასიის რკინის გზებზე ორთქლმავალთა მუშაობის შესამოწმებლად.

— მასწავლებლების და პოლიტეხნიკუმის მოსამსახურეთა წარმომადგენლების საერთო კრებამ აირჩია ადგილობრივი კომიტეტი, რომელშიაც შედიან: სმირნოვი, იუზბაშევი და ნეპრინცევი.

მბეჭდავთა კავშირში.

კავშირის განყოფილებამ მოაწყო შემდეგი განყოფილებანი: საორგანიზაციო-საინსტრუქტორო—ამხ. ხარაზიანი, ეკონომიური—ამხ. დმიტრიაშვილი, შრომის მოწესრიგების განყოფილება—ამხ. ბაგდანოვი და კულტურული გან.—ამხ. კილაძე.

1-ლი მაისის დღესასწაული.

სალამი წითელ ლაშქარს. საქართველოს რევოლუციონურ კომიტეტის თავმჯდომარემ ამხ. მახარაძემ პირველ მაისს № წითელ ლაშქარის სარდალის ამხ. გეკერის სახელზე შემდეგი დეპეშა გაგზავნა:

ძლევამოსილ წითელ ლაშქარს, შრომის შეიარაღებულ ბუმბერაზს, საერთაშორისო და სამშობლოს კონტრრევოლუციის დამმარხებელს, კავკასიის შევიწროებულ ხალხთა გამანთავისუფლებელს, ახალ კომუნისტურ ცხოვრების აღმშენებელს, ბურჟუაზიის მტერს და მსოფლიო პროლეტარიატის იმედს—პირველ მაისის დიდ დღესასწაულის დღეს საქართველოს რევოლუციონური კომიტეტი უგზავნის მხურვალე და აღფრთოვანებულ სალამს. გაუმარჯოს წითელ ლაშქრის ავანგარდს—მე 11 ლაშქარს მათ სახელოვან მეთაურთა სახით—წითელ ლაშქრების სარდლებს და სამხედრო რევოლუციონურ საბჭოს. საქართველოს რევოლუციონურ კომიტეტის თავმჯდომარე ფ. მახარაძე.

ავადმყოფებისათვის შეღავათი.

ამიერ-კავკასიის საბჭოთა რკინის გზის უფროსმა ყველა ხელქვეით დაწესებულებების უფროსებს აცნობა: შეიტყო, რომ ავადმყოფობის მიზეზით მრავალი მსახური თავისუფლდებიან სამსახურიდან. წინადადებას ვაძლევთ გაანთავისუფლოთ მსახურნი მხოლოდ მაშინ როცა იგის მოითხოვს აუცილებელი საქიროება. ავადმყოფი მსახური, რომელიც ავადმყოფობის გამო 3 დღით განთავისუფლებული იყო და კვლავ იმავე მიზეზით თხოულობს ახალ შეღავათს, შეიძლება უნდა გამოიცხადოს ექიმების კომისიაში მისი სნეულობის გამოსარკვევად.

საბჭოთა მოსამსახურეების წასასვლელად.

მატარებლებში 3 და 4-ში ტფილის-ბათუმ შორის და მატარ. № 7-8 ტფილის-ბაქოს შორის გამოყოფილია თითო მე-2 კლასის ვაგონი განსაკუთრებულ დანიშნულებით. რკინის გზის მოსამსახურეთათვის—10 ადგილით, რევკომის თანამშრომელთათვის და სხვა დაწესებულებათა მოსამსახურეებისთვის—18 ადგ. მოთხოვნილების მიხედვით ადგილების რიცხვი შეიძლება გადიდებულ იქნას 36 ადგ., მხოლოდ მარტო დასაჯდომათ. ხეაართვეს აღნიშნულ ვაგონებში ადგილის დაჭერის შესახებ იძლევა საექსპლოატაციო სამსახურის სამგზავრო ნაწილის განყოფილება 12-14 საათ. რევკომის ან დაწესებულების მანდატის წარდგენის შემდეგ, რომელიც უნდა ამოწმებდეს სამსახურის მივლინებაში გაგზავნას.

მილიციის რევიზია.

მილიციის მთავარ სამმართველოს მიერ, გაგზავნილია გორის მაზრაში განსაკუთრებულ უფლებით აღჭურვილი მთავარ სამმართველოს შტაბის პოლიტიკური კომისარი ამხ. იობაძე.

რადიო

ნოტა რუმინეთის საგარეო საქმეთა მინისტრის იოანესკოსადმი.

მოსკოვი, 3—5. საბჭოთა მთავრობა იძულებული იყო აღენიშნა რუმინეთის მთავრობის დაუკმაყოფილებელი განმარტება დნესტრის ლიმანში მომხდარ ამბების გამო. სროლამ რომელსაც რუმინეთის მთავრობა „საცდელ სროლას“ ეძახის, მიაყენა ფრიად მნიშვნელოვანი ზიანი უკრაინის ზოგიერთ ადგილებს, რომელნიც იდებარეობენ დნესტრის მარცხენა ნაპირზე; ბევრი აღმოჩნდა დაჭრილი. სწორედ ამ გვარად აღნიშნულია, რომ თეთრ გვარდიელების და პეტლიურელების ბანდები დნესტრის მეორე მხარეს გადადიან რუმინეთის ჯარის მფარველობის ქვეშ. ამისთვის საბჭოთა მთავრობა ხელახლად უცდის დაწვრილებით ცნობებს მიღებულ ზომების შესახებ, რომ საბოლოოდ დამთავრდეს რუმინეთის ჯარის დნესტრის ძალების მიღმამოებიდან მოქმედება.

ანტანტის მაჩანჩალებს ბედი არ სწყალობთ.

ნაუენ. 30-4. მიღებულია ცნობები, რომ ქემალ-ფაშის ჯარებმა ხელახლად გაარღვიეს საბერძნეთის ფრონტი სამხრეთით.

სოციალ-გამცემელნი.

ვარშავა. 28-4. ც. კ. პოლონეთის პროფესიონალურ კავშირებმა დაადგინეს გასწყვიტონ ყოველ გვარი ურთიერთობა კომუნისტურ პარტიასთან და მის საწინააღმდეგოთ დაიწყონ ენერგიული მუშაობა, პროფესიონალური მოძრაობის ორგანიზაციაში ნეიტრალურ საფუძველზედ. ამასთან ერთად ც. კ. გამოიტანა დადგენილება—კატეგორიულად აუკრძალონ პროფესიონალურ კავშირებს 1 მაისის დღესასწაულში მონაწილეობის მიღება, რომელსაც კომუნისტები მართავენ.

ახალი ამბები

— **მატარებლის მოხვლა ნავთით.** აპრილის 27 აქტაგლიაში მოვიდა 24 ქვაბი ნავთი, ტფილისში 5.

— **საქართველოს რკინის გზის მუშაობა.** აპრილის 26-დან ერთი კვირის განმავლობაში საქართველოს რკინის გზებზე იყო დატვირთული 226 ვაგონი გადმოიტვირთა 296, გადმოსატვირთი იყო 618, შეკეთებაში 282, სარიზადი 480, პარკი ვაგონებისა უდრის 440, სამუშაო პარკში 3500. ეს არის საშუალო ბრუნვა ვაგონებისა 8 დღის და ღამის განმავლობაში.

— **პროფესიონალური ცხოვრება.** მეტალისტების კავშირის კავშირის უკანასკნელ სადელეგატო კრებაზე არჩეული იყო 11 კაცისგან. გამგეობის შემადგენლობაში შევიდნენ: ამხ. კიკნაძე, ავაქოვი, მარაძე, ბურკეინძე, ოდილოვაძე, გეიდენ ივანე, ლევანდოვსკი, აფახიშვილი, სალიაშვილი, დარბაიშვილი პოვოლოცკი, ხანდამატეასთ. აირჩიეს ფორადოვი, ბუძე, როგანოვი.

— დაიკარგა ვაჟი 13 წლისა მე-V გიმნაზიის მე-II კლასის მოწაფე, ტან მაღალი, გამხდარი, წაბლის ფერი თმა აქვს. თუ ვინმემ რამე იცის ვთხოვ შემატყობინოს კახეთის ქ. ჩარის შესახვევი № 7 ხუბულაშვილს. ბავშის სახელი არჩილია. აცვია ხაკის ფერი შარვალი, თეთრი ხალათი და შილეთი.

— **ტელეფონი.** ტელეფონის უწესრიგო მუშაობის გამო ქალაქის რევკომმა დაადგინა წინადადება მისცეს ტელეფონის ქსელის გამგეს მოსამსახურეს სასტიკი პასუხისგება რევოლუციონურ წესის კანონებით ტელეფონის ყველა მოსამსახურეებს, რომელნიც შემჩნეულნი იქნებიან უწესრიგო მუშაობაში, მიიღოს ყველა ზომები, რომ ტელეფონის მუშაობა სრულიად რიგზე ჩადგეს. და თუ ეს შეუძლებელი აღმოჩნდება, მაშინ ტფილისის ქალაქის ქსელი გადაეცეს ქალაქის რევკომის სრულს განკარგულებაში.

— **ბანკების ქონება.** საკითხი იმის შესახებ, რომ ბანკების ქონება გადაეცეს მოიარაგების საბჭოს განკარგულებაში, სახალხო მეურნეობის უმაღლეს საბჭოს პრეზიდიუმის საშუალებით შეტანილ იქნება საქართველოს რევკომში.

— **სამხედრო რევოლუციონურ ტრიბუნალში.** სამხედრო რევოლუციონურ ტრიბუნალში ამა წლის 29 აპრილს, თავმჯდომარის ამხ. სვლიარევსკის და წევრების ამხ. შუვალევის და მარიეცის მონაწილეობით გაირჩა საქმე № ეტაპის წითელ არმიელის გრიგოლ ალექსის ძე ბორისოვისა, რომელსაც ბრალდებოდა მოპარვა თავის ამხანაგისგან და გაყიდვა 8 ათას მანეთად იმის საკრებ მანქანისა. რევოლუციონურმა სამხედრო ტრიბუნალმა მიუსაჯა ბრალდებულს საზოგადოებრივ იძულებით სამუშაოზე გაგზავნა 1 წლის ვადით დაპატიმრებით.

— **აღრიცხული საქონელი.** სახალხო მეურნეობის უმაღლეს საბჭოს მომარაგების განყოფილებამ დაადგინა ყველა სამგალანტერიო საქონელი, მანუფაქტურა, ფეხსაცმელი და საჭირო ქალალის ნახევარი გადაეცეს შრომის სახალხო კომისარიატს.

— **პროლეტარული კურსები.** ქართულ მუსიკალურ სასწავლებლის მასწავლებელთა და მოსამსახურეთა საზოგადო კრებამ დაადგინა წინადადება მიეცეს ყველა მასწავლებლებს, რომელნიც ჩაეწერნენ საზაფხულო პროლეტარულ კურსებზე, მოვიდნენ 14 მაისის საორგანიზაციო სხდომაზე.

ქართულ მუსიკალურ სასწავლებელთან ქალაქის და პროფესიონალურ სკოლების ბავშვებისთვის არსდება საზაფხულოთ უფასო სახორო კლასსები. სასწავლებლის დირექციამ მიმართა თავისი ქალაქის [illegible] ზომები, რათა სათანადო სკოლებმა აცნობონ, რომ მათ [illegible] კლასსებში ბავშვები, რომელთაც მუსიკალური სმენა აქვთ. სახორო კლასსებში მეცადინეობა დაიწყება 2 ივნისს.

დასავლეთ საქართველოში.

მოგზაურობის ანგარიშიდან.

დასავლეთ საქართველოში მოგზაურობიდან დაბრუნებული ამხ. მახარაძე ანგარიშში მოგზაურობის შესახებ შემდეგს გადმოგვცემს: ქუთაისსა, ბათუმსა, ოზურგეთსა და კიათურაში მისვლის შემდეგ შრომის განყოფილებაში გაეცნენ ამხ. ქელბაქიანის მოხსენებას შრომის დაცვის და სოციალურ დაზღვევის განყოფილების აბლობელ მიზნების შესახებ. შრომის განყოფილებათა ყველა გამგეებს წინადადება მიეცათ წარმოადგინონ წერილობით მოკლე ანგარიში მოქმედების შესახებ შემდეგის გეგმით: 1. ადგილობრივ იღებენ თუ არა შრომის კომისარიატის დეკრეტებს და დადგენილებებს, 2. შრომის დაცვის რომელი საკითხი იწვევენ ეჭვს. 3. არის თუ არა შრომის ბირჟა. 4. არიან თუ არა უმუშევრები და მიზეზი უმუშევრობისა. 5. მუშათა რაოდენობა: კაცი, ქალი და ბავშვი. 6. ეძლევათ თუ არა მუშებს სურსათი რამდენი და რაოდენი.

ანგარიშში აღნიშნულია, რომ ადგილობრივ არ იღებენ დეკრეტებს და დადგენილებებს და ამიტომ ადგილობრივად მუშაკებმა სრულიად არ იციან, როგორ იმუშაონ. გამოურკვეველი საკითხები ბევრია, ამიტომ იგზავნება ინსტრუქტორების გამოგზავნას. შრომის ბირჟები, არის ქუთაისსა, ბათუმსა და ოზურგეთში. ქუთაისში ითვლება 2.698 უმუშევარი, ხოლო ბათუმში—1526. უმუშევართა რიცხვმა იმატა გემლატონ-ლების შემდეგ მოიცვალ საბჭოთა დაწესებულებაში და ბუღების და ფაბრიკების ხეების სამარმოებისა და ხელი მასალის უქონლობის გამო. ოზურგეთში უმუშევრები არ არიან. ეს ფაქტი აიხსნება იმით, რომ ყოველი გლეხი, თუ არ მუშაობს წარმოებაში, მუშაობს თავის ეზოზე. ქიათურაში მუშაობა შეწყვეტილია მანგანუმის ამოღობის თავაზობამ 17 თვეა, და ეს მუშაობა დღემდე არ აღდგენილა. მუშები, გარდა 30 უმუშევარ კომუნისტისა, არ არიან. მუშათა საერთო რიცხვი—კაცებისა, ქალებისა და ბავშვებისა—ვერ გამოვარკვიეთ, რადგან შრომის ადგილობრივ განყოფილებებს დღემდე არა აქვთ ეს ცნობა.

ქუთაისში დავათვალიერეთ თამბაქოს ფაბრიკები და ქსოვილის სადგური. თამბაქოს ფაბრიკაზე მუშაობენ სულ 39 კაცი—21 მამაკაცი და 18 ქალი, ბავშვები არ არიან. შრომის პირობები—8 საათის სამუშაო დღე, ჯამაგირი 13 ათას მანეთიდან 20 ათას მანეთამდე; მუშები არ იღებენ არავითარ სურსათს, ჯამაგირი ჰყოფნით მხოლოდ 2 ფუთ სიმინდის ფქვილის საყიდლად. მუშებმა იჩივლეს, გვიშუამდგომლეთ ადგილობრივ სახალხო სასურსათო კომისარიატებთან ხელს მოგვცენ ავიღოთ ფაბრიკის კასსიდან სესხად 2 მილიონი მანეთი პროვინციაში ფქვილის საყიდლად იმავე ფასად იმ პირობით, რომ ეს ვალი მაისამდე გადავიხადოთ. ეს თხოვნა, ალბად, დაკმაყოფილებულ იქნება, რადგან ამხ. ავალოვი დაჰპირდა ამ თხოვნის შესრულებას სასურსათო კომიტეტის შემწეობით. ბათუმში მე ვიყავი თამბაქოს ფაბრიკაში. მათში მუშაობენ უმთავრესად ქალები, სოლო კოლონიების განყოფილებაში ბავშვები 14—17 წლისა. სამუშაო დღე მოზრდილთათვის—8 საათი, მოზარდთათვის—6 საათი. ქუთაისში გამწვავებულია ძლიერი საკითხი მომარაგების შესახებ: მუშები სრულიად არაფერს არ იღებენ. რკინის გზაზე მუშებს ხან და ხან ეძლევათ თითო გირვანქა პური. ბათუმში შედარებით უკეთესი მდგომარეობა—ყველა მუშები იღებენ თითო გირვანქა პურს, ამას გარდა იქ შეუდგნენ სასადილოების დაარსებას და იმედია, რომ სულ მოკლე ხანში შესაძლებელი იქნება ყველა მუშებს მიეცეთ სადილები. აპრილში აპირობენ დაურიგონ თითო სულზე—2 გირ. შაქარი, 750 ცალი პაპიროსი, 4 კოლოფი ასანთი, ნახევარი გირვანქა საპონი.

რედაქტორი ოლღა დედაბრ.
გამომცემმი დრ. მთავარი კომიტეტისა.

ტ.—2000   სტამბა „სახალხო საქმე“ კალოუბნის ქუჩა № 14   ნიკ ხ: [illegible]